

TURKKURIN AMMATTITUTKINTO

TUTKINNON PERUSTEET

Opetushallitus 2002

ISBN 952-13-1477-X (nid.)
ISBN 952-13-1478-8 (pdf)

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

DNO 28/011/2002

MÄÄRÄYS **Velvoittavana
noudatettava**

PÄIVÄMÄÄRÄ 29.4.2002

Voimassaoloaika
1.6.2002 alkaen toistaiseksi

Säännökset, joihin toimivalta
määräyksen antamiseen perustuu
L 631/1998, 13 § 2 mom
A 812/1998, 1 § 1 mom

Kumoaa määräyksen no
Muuttaa määräystä no

TURKKURIN AMMATTITUTKINNON PERUSTEET

Opetushallitus on päättänyt Turkkurin ammattitutkinnon perusteista, joita on noudatettava 1.6.2002 lukien toistaiseksi.

Tutkintoon tai sen osaan valmistavan koulutuksen järjestäjän on laadittava ja hyväksyttävä koulutusta varten opetussuunnitelma noudattaen, mitä näissä tutkinnon perusteissa on määrätty. Ammattitaidon näytöt on järjestettävä osana valmistavaa koulutusta.

Tutkintotoimikunta, tutkinnon järjestäjä ja koulutuksen järjestäjä eivät voi jättää noudattamatta tutkinnon perusteita tai poiketa niistä.

Todistuksiin merkittävistä tiedoista ja todistusmalleista sekä henkilökohtaisten opiskeluohjelmien laatimisen perusteista määrätään erikseen.

Pääjohtaja

JUKKA SARJALA
Jukka Sarjala

Opetusneuvos

ANNAMAIIJA ARO
Annamaija Aro

SISÄLLYSLUETTELO

1	Luku	
	NÄYTTÖTUTKINTOJEN TEHTÄVÄT JA TAVOITTEET	7
1	§ Näyttötutkinnot	7
2	§ Näyttötutkintoihin valmistava koulutus	7
3	§ Ammattitaidon osoittamistapojen ja tutkintasuoritusten arvioinnin yleiset perusteet	8
2	Luku	
	TURKKURIN AMMATTITUTKINNON MUODOSTUMINEN	8
1	§ Tutkinnon osat	8
3	Luku	
	TURKKURIN AMMATTITUTKINNOSSA VAADITTAVA AMMATTITAITO JA ARVIOINNIN PERUSTEET	9
A	Pakolliset tutkinnon osat	9
1	§ Materiaalituntemus	9
	a) Ammattitaitovaatimukset	9
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	9
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	10
2	§ Turkistuohteen suunnittelu	10
	a) Ammattitaitovaatimukset	10
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	10
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	10
3	§ Turkistuohteen kaavoitus ja muotoilu	11
	a) Ammattitaitovaatimukset	11
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	11
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	11
4	§ Turkistuohteen valmistus	11
	a) Ammattitaitovaatimukset	11
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	12
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	12

B	Valinnaiset tutkinnon osat	12
5 §	Muodistaminen	12
a)	Ammattitaitovaatimukset	12
b)	Arvioinnin kohteet ja kriteerit	12
c)	Ammattitaidon osoittamistavat	13
6 §	Kelsituotteen valmistus	13
a)	Ammattitaitovaatimukset	13
b)	Arvioinnin kohteet ja kriteerit	13
c)	Ammattitaidon osoittamistavat	13
7 §	Nahkapukineen valmistus	13
a)	Ammattitaitovaatimukset	13
b)	Arvioinnin kohteet ja kriteerit	14
c)	Ammattitaidon osoittamistavat	14
8 §	Monimateriaalituotteen valmistus	14
a)	Ammattitaitovaatimukset	14
b)	Arvioinnin kohteet ja kriteerit	14
c)	Ammattitaidon osoittamistavat	14
9 §	Turkisasusteet ja somisteet	15
a)	Ammattitaitovaatimukset	15
b)	Arvioinnin kohteet ja kriteerit	15
c)	Ammattitaidon osoittamistavat	15
10 §	Yritystoiminta	15
a)	Ammattitaitovaatimukset	15
b)	Arvioinnin kohteet ja kriteerit	15
c)	Ammattitaidon osoittamistavat	16
11 §	Ammattialakohtainen tietotekniikka	16
a)	Ammattitaitovaatimukset	16
b)	Arvioinnin kohteet ja kriteerit	16
c)	Ammattitaidon osoittamistavat	16
Liite	TURKISALAN AMMATIN KUVAUS JA ARVOPERUSTA	17

1 Luku

NÄYTTÖTUTKINTOJEN TEHTÄVÄT JA TAVOITTEET

1 § NÄYTTÖTUTKINNOT

Näyttötutkinnot ovat ammattitaidon hankkimistavasta riippumattomia. Koulutuksessa, työelämässä ja harrastuksissa hankittua osaamista voidaan hyödyntää tutkinnoissa vaaditun ammattitaidon näytöissä.

Näyttötutkinnot ovat rakenteeltaan modulaarisia. Ne muodostuvat työelämästä ja sen kehittymistarpeista johdetuista tehtäväkokonaisuuksista, joille on ominaista toiminnallisen ja tiedollisen perustan yhteisyys, ammattitaidon monipuolisuus sekä työprosessin ja sen tulosten yhdentyminen. Tutkinnon osa muodostaa ammattipätevyuden osa-alueen, joka voidaan erottaa luonnollisesta työprosessista itsenäisesti arvioitavaksi kokonaisuudeksi. Näytöt järjestetään ja suoritetaan joustavasti tutkinnon osa kerrallaan. Koko tutkinnon sijasta tavoitteena voi olla myös tietyn tai tiettyjen tutkinnon osien suorittaminen.

Ammattitaitovaatimusten kuvauksen perustana on pätevyystyypitys, jonka katsotaan parhaiten soveltuvan ammattialalle. Kuvauksessa keskitytään ammatin ydintoimintojen vaatimuksiin, toimintaprosessien hallintaan ja laaja-alaiseen ammattikäytäntöön. Vaatimukset kattavat myös työelämässä tarvittavan kielitaidon ja sosiaaliset valmiudet.

2 § NÄYTTÖTUTKINTOIHIN VALMISTAVA KOULUTUS

Näyttötutkintoihin osallistumiselle ei muodollisesti voida asettaa koulutukseen osallistumista koskevia ennakkoehtoja. Pääsääntöisesti tutkinnot suoritetaan kuitenkin erilaisten valmistavien koulutusten yhteydessä.

Valmistavan koulutuksen järjestäjän tulee vahvistaa opetussuunnitelma tutkintojen perusteiden mukaisesti. Koulutus ja siihen sisältyvät näytöt on jäsennettävä tutkinnon osien mukaisesti. Koulutuksen järjestäjän velvollisuutena on järjestää näytöt osana valmistavaa koulutusta. Opiskelijan velvollisuutena on osallistua näytöihin osana opintojaan.

Ammatillisena peruskoulutuksena suoritettavaan perustutkintoon sisältyvät yhteiset opinnot eivät ole pakollisia koulutuksessa, joka valmistaa näyttötutkintona suoritettavaan perustutkintoon. Niiden tavoitteet tulee ottaa kuitenkin soveltuvin osin huomioon opetussuunnitelmassa ja opetuksen järjestämisessä.

3 § AMMATTIT AidON OSOITTAMISTAPOJEN JA TUTKINTOSUORITUSTEN ARVIOINNIN YLEISET PERUSTEET

Näyttöjen arviointi edellyttää järjestelmällistä aineiston keräämistä, päätöksentekoa ja dokumentointia tutkinnon suorittajan ammatillisista ja työtoimintavalmiuksista suhteessa tutkinnon perusteissa määriteltyihin ammattitaitovaatimuksiin ja arviointikriteereihin. Arvioinnin painopisteen tulee olla tekemisessä ja työssä toimimisessa. Taito tai osaaminen on arvioitava pääsääntöisesti suoraan vastaavasta työtoiminnasta.

Näyttöympäristön tulee olla todellinen tai mahdollisimman realistinen. Arvioinnissa tulee käyttää monipuolisesti erilaisia ja ensisijaisesti laadullisia arviointimenetelmiä, kuten havainnointia, haastatteluja, kyselyjä, aikaisempia dokumentoituja näyttöjä sekä itse- ja ryhmäarviointia. Näytöt tulee järjestää tutkinnon osittain siten, että niissä voidaan arvioida ammatin hallinnan kannalta keskeisten tavoitteiden saavuttamista.

Arvioinnin kohteilla ilmaistaan osaamisen alueet, joihin arvioinnissa kiinnitetään erityisesti huomiota. Huomio tulee kiinnittää ydintaitoihin, työn perustana olevan tiedon hallintaan, työmenetelmien, työvälineiden ja materiaalien sekä työprosessin hallintaan. Sekä arvioinnin kohteet että kriteerit johdetaan vastaavan tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksista. Arvioinnin kohteisiin perustuvat arviointikriteerit kuvaavat ja täsmentävät eritasoisia suorituksia. Kriteereillä ilmaistaan kynnykset, joiden avulla erotellaan eritasoiset suoritukset.

2 Luku

TURKKURIN AMMATTITUTKINNON MUODOSTUMINEN

1 § TUTKINNON OSAT

Turkkurin ammattitutkinto muodostuu neljästä pakollisesta ja yhdestä valinnaisesta tutkinnon osasta. Tutkinto on valmis, kun kaikki tutkinnon osat on suoritettu hyväksytysti.

Turkkurin ammattitutkinnon osat ovat:

A Pakolliset tutkinnon osat

- 1 Materiaalituntemus
- 2 Turkistuohteen suunnittelu
- 3 Turkistuohteen kaavoitus ja muotoilu
- 4 Turkistuohteen valmistus

B Valinnaiset tutkinnon osat (valittava vähintään yksi)

- 5 Muodistaminen
- 6 Kelsituotteen valmistus
- 7 Nahkapukineen valmistus
- 8 Monimateriaalituotteen valmistus
- 9 Turkisasusteet ja somisteet
- 10 Yritystoiminta
- 11 Ammattialakohtainen tietotekniikka

3 Luku

TURKKURIN AMMATTITUTKINNOSSA VAADITTAVA AMMATTITAITO JA ARVIOINNIN PERUSTEET

A PAKOLLISET TUTKINNON OSAT

1 § MATERIAALITUNTEMUS

a) Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja tuntee pukineissa käytettävät turkismateriaalit ja niiden ominaisuudet tuotteiden suunnittelun ja valmistuksen kannalta. Hän tuntee eri turkismateriaalien erityispiirteet, kuten karvan laatu, profiili, väri ja nahkapohjan laatu. Tutkinnon suorittaja osaa valita tuotteen luonteeseen parhaiten soveltuvat ja tarkoituksenmukaisimmat turkismateriaalit. Hän tuntee turkismateriaalien muokkaus- ja viimeistelyprosessit sekä niiden tarjoamat mahdollisuudet ja vaikutukset turkiksen käsittelyyn. Tutkinnon suorittaja osaa huoltaa, säilyttää ja puhdistaa turkismateriaaleja ja valmiita turkistuotteita.

Tutkinnon suorittaja tuntee turkisalan tuotantoketjuja eri vaiheineen materiaaliutuotannosta turkistuotteen markkinointiin ja myyntiin. Hän tuntee turkisalaa ymmärtääkseen turkistuotteen koko elinkaaren ja alan ympäristövaikutukset. Tutkinnon suorittaja tietää alan ostokäytäntöjä. Hän kykenee seuraamaan kansainvälisesti turkismateriaalien kehitystä ja muodin vaikutusta turkismateriaalien käsittelyihin.

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Tutkinnon suorittaja

- tunnistaa yleisimmät turkismateriaalit ja niiden ominaisuudet

-
- tietää turkismuokkausprosessin pääpiirteet
 - osaa huoltaa, puhdistaa ja säilyttää turkismateriaaleja ja -tuotteita.

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Materiaalituntemus-osan ammattitaitovaatimukset on arvioitava käytännön suoritusten, suullisten ja kirjallisten tuotosten sekä niiden erilaisten yhdistelmien perusteella.

2 § TURKISTUOTTEEN SUUNNITTELU

a) Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja ymmärtää tuotesuunnittelun mahdollisuudet ja vastuunsa suunnitteluprosessissa. Hänen seuraa uusimpia trendejä ja muodin kansainvälistä kehitystä. Hän tuntee muotihistoriaa ja pukeutumiskulttuuria. Tutkinnon suorittaja tiedostaa erilaisten ratkaisujen vaikutukset työhön käytettävään aikaan ja tuotteen hinnan muodostumiseen. Hän tunnistaa eri vartalotyyppisiä ja osaa hyödyntää turkismateriaalien ominaisuuksia suunnitellessaan toimivia turkispukineita erityyppisille asiakkaille. Hän ymmärtää leikkuutekniikoiden vaikutukset erilaisten pintojen muodostumiseen sekä materiaalikulutukseen.

Tutkinnon suorittaja osaa tehdä havainnollisia ehdotuksia asiakkaan toivomusten toteuttamiseksi ja osaa kuvata turkispintoja erilaisilla menetelmillä ottaen huomioon väri- ja tyyliopillisia lainalaisuuksia.

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Tutkinnon suorittaja

- tuntee tuotteen suunnitteluprosessin vaiheet
- osaa hyödyntää muodin kehitystä tuotteiden ideointi- ja toteutusvaiheessa
- osaa ottaa suunnittelussa huomioon tekniikat, materiaalit ja asiakkaan toiveet
- osaa kuvata turkispintoja ja turkistuotteita erilaisilla menetelmillä
- osaa tulkita tuotantoon soveltuvia teknisiä piirroksia.

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Tutkinnon osan edellyttämä ammattitaito osoitetaan tekemällä ehdotuksia ja erilaisia kuvallisia tuotoksia asiakkaalle.

3 § TURKISTUOTTEEN KAAVOITUS JA MUOTOILU

a) Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja osaa tulkita erilaisia malleja. Hän osaa ottaa vaadittavat mitat kaavan piirtämistä ja kaavan muuttamista varten. Hän osaa kuositella mallin mukaisia tuotteita ja muotoilla erityyppisiä pukineita ja niiden osia. Tutkinnon suorittaja osaa valmistaa tuotteeseen tarvittavat kaavat sekä tehdä niihin tarpeelliset merkinnät. Hän osaa ottaa huomioon erityyppisten turkis-materiaalien vaikutuksen kaavoitukseen. Hän osaa tehdä muotolaskossiirrot ja hallitsee leikkaussaumojen sijoittelun mallin ja materiaalin edellyttämiin kohtiin.

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Tutkinnon suorittaja osaa

- tulkita malleja
- ottaa mitat ja piirtää tarvittaessa peruskaavan sekä muuttaa kaavan henkilökohtaisille mitoille
- tehdä nahka- ja kaitalejaot
- muotoilla mallin mukaisen pukineen ja sen osia
- sovittaa ja tehdä sovitusmuutoksia kaavaan.

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Turkistuotteen kaavoitus ja muotoilu -osan ammattitaitovaatimukset on arvioitava käytännön suoritusten, suullisten ja kirjallisten tuotosten sekä niiden erilaisten yhdistelmien perusteella.

4 § TURKISTUOTTEEN VALMISTUS

a) Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja osaa ottaa huomioon tuotannolliset ja taloudelliset näkökohdat sekä työsuunnitelmaa laatiessaan että tuotteen suunnittelussa ja valmistuksessa. Tutkinnon suorittaja osaa valmistaa tuotteen työsuunnitelmaa ja aikataulua noudattaen. Tutkinnon suorittaja osaa valita eri turkisnahoille soveltuvat leikkuutekniikat hyödyntäen materiaalien erityispiirteitä. Hän osaa lajitella turkisnahat kaavalle. Hän osaa työstää turkisnahat leikkuutekniikoita hyväksi käyttäen kaavan osien muotoiseksi. Hän osaa naulata aihion ottaen huomioon pysty- ja vaakalinjat, muotolaskossiirrot ja mahdolliset päällekkäis-naulaukset sekä tasata naulatun aihion kaavan mukaiseksi. Hän osaa koota, vuorittaa ja viimeistellä tuotteen. Hän osaa turkistuotteen sovituksen ja osaa tehdä tarvittavat muutokset. Hän suoriutuu sovituslanteesta vastuuntuntoisesti ja joustavasti sekä kykenee palvelemaan asiakasta luontevasti ottaen

huomioon tämän toivomukset. Hän osaa arvioida omaa työtään sekä laadullisesti että prosessina.

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Tutkinnon suorittaja osaa

- ottaa huomioon asiakkaan toivomukset
- laatia kustannusarvion ja työsuunnitelman
- valmistaa käyttökelpoisen tuotteen
- lajitella turkismateriaalit
- naulata ja tasata aihion kaavan mukaiseksi
- valita tuotteeseen sopivat tukimateriaalit ja lisätarvikkeet sekä tukea, koota ja vuorittaa tuotteen
- sovittaa tuotteen ja tehdä sovituserityksiä
- viimeistellä tuotteen
- arvioida realistisesti omaa valmistusprosessiaan ja lopputuotettaan.

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Turkistuosien valmistus -osan ammattitaitovaatimukset on arvioitava käytännön suoritusten, suullisten ja kirjallisten tuotosten sekä niiden erilaisten yhdistelmien perusteella.

B VALINNAISET TUTKINNON OSAT (valittava vähintään yksi)

5 § MUODISTAMINEN

a) Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja osaa käyttää luovuuttaan valmistaessaan tuotteen olemassa olevista materiaaleista asiakkaan toiveita ja nykypäivän vaatimuksia vastaavaksi. Hän osaa suunnitella ja ilmaista asiakkaalle piirroksin tuotteen erilaisia toteuttamistapoja. Tutkinnon suorittaja osaa laatia kirjallisen sopimuksen asiakkaalle muodistettavan tuotteen valmistamisesta, valmistusajasta ja hinta-arviosta sekä valmistaa tuotteen sopimuksen mukaisesti. Hän kykenee ideoimaan uusia käyttömahdollisuuksia olemassa oleville tuotteille ja yhdistää niihin käytön ja huollon kannalta soveltuvat uudet materiaalit. Hän osaa tehdä turkille kuntoarvion, jossa otetaan huomioon sekä nahkapohja että karvapeite.

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Tutkinnon suorittaja osaa

- suunnitella ja muodistaa asiakkaalle tuotteen

-
- laatia kirjallisen sopimuksen ja noudattaa sitä
 - tehdä kunto- ja hinta-arvion muodistettavalle tuotteelle.

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Muodistaminen-osan ammattitaitovaatimukset on arvioitava käytännön suoritusten, suullisten ja kirjallisten tuotosten sekä niiden erilaisten yhdistelmien perusteella.

6 § KELSITUOTTEEN VALMISTUS

a) Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja tuntee erilaiset kelsimateriaalit. Tutkinnon suorittaja osaa suunnitella ja kaavoittaa kelsituotteen ottaen huomioon taloudellisuuden ja tuotteen käyttötarkoituksen. Hän osaa valita materiaaliin ja tuotteen käyttötarkoitukseen parhaiten soveltuvat tukimateriaalit ja lisätarvikkeet. Tutkinnon suorittaja osaa valita tuotteeseen sopivat valmistusmenetelmät sekä koneet ja laitteet. Hän osaa tehdä taloudellisia leikkuusuunnitelmia.

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Tutkinnon suorittaja osaa

- valita tuotteeseen soveltuvat materiaalit
- suunnitella, kaavoittaa ja valmistaa laatuvaatimusten mukaisen, käyttökelpoisen tuotteen
- osaa käyttää työskentelyssä tarvittavia koneita ja laitteita
- osaa valita käyttötarkoitukseen ja materiaaliin soveltuvat työtavat.

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Tämän tutkinnon osan ammattitaitovaatimukset on arvioitava käytännön suoritusten, suullisten ja kirjallisten tuotosten sekä niiden erilaisten yhdistelmien perusteella.

7 § NAHKAPUKINEEN VALMISTUS

a) Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja tuntee nahan rakenteen ja tietää erilaisia nahan jalostus- ja valmistusmenetelmiä sekä yleisimpiä viimeistelykäsittelyjä. Hän tuntee yleisimpiä nahkamateriaaleja ja tietää niiden kauppanimiä. Hän tuntee nahkatuotteiden kemialliset huolto- ja pesutapahtumat sekä niihin erikoistuneet pesulat.

Tutkinnon suorittaja osaa suunnitella ja kaavoittaa nahkapukineita ottaen huomioon eri nahkalajien erot, taloudellisuuden ja tuotteen käyttötarkoituksen. Hän osaa valita kuhunkin nahkalajiin ja tuotteen käyttötarkoitukseen parhaiten soveltuvat tukimateriaalit ja lisätarvikkeet. Tutkinnon suorittaja osaa valita myös tuotteeseen sopivat valmistusmenetelmät sekä koneet ja laitteet. Hän osaa tehdä taloudellisia leikkuusuunnitelmia ja hallitsee tuotteen valmistusprosessin.

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Tutkinnon suorittaja osaa

- tunnistaa yleisimmät nahkalaadut
- valita tuotteeseen sopivat tukimateriaalit ja lisätarvikkeet
- tehdä leikkuusuunnitelman
- valita käyttötarkoitukseen ja materiaaliin soveltuvat työtavat
- käyttää työskentelyssä tarvittavia koneita ja laitteita
- valmistaa laatuvaatimusten mukaisen, käyttökelpoisen tuotteen.

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Tämän tutkinnon osan ammattitaitovaatimukset on arvioitava käytännön suoritusten, suullisten ja kirjallisten tuotosten sekä niiden erilaisten yhdistelmien perusteella.

8 § MONIMATERIAALITUOTTEEN VALMISTUS

a) Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja osaa suunnitella ja toteuttaa monimateriaalituotteen. Hän osaa yhdistellä turkikseen muita materiaaleja kuten nahkaa, kudottuja tekstiilimateriaaleja, huopaa tai neuletta. Tutkinnon suorittaja osaa käyttää erilaisia tekniikoita tuotteen valmistuksessa niin, että valmis tuote on persoonallinen, tuore ja omaperäinen. Hän osaa suunnitella ja toteuttaa uusista materiaaliyhdistelmistä myyntikelpoisen tuotteen.

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Tutkinnon suorittaja osaa

- luovasti suunnitella ja valmistaa monimateriaalituotteen
- yhdistellä erilaisia materiaaleja turkikseen
- hyödyntää erilaisia valmistustekniikoita.

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Tämän tutkinnon osan ammattitaitovaatimukset on arvioitava käytännön suo-

ritusten, suullisten ja kirjallisten tuotosten sekä niiden erilaisten yhdistelmien perusteella.

9 § TURKISASUSTEET JA SOMISTEET

a) Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja osaa suunnitella ja valmistaa ajanmukaisia asusteita erilaisista turkismateriaaleista ja materiaaliyhdistelmistä. Hän osaa käyttää työssään tarvittavia työvälineitä, koneita ja laitteita.

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Tutkinnon suorittaja osaa

- suunnitella ja valmistaa ajanmukaisia asusteita turkiksesta
- käyttää asusteiden valmistamisessa tarvittavia työvälineitä, koneita ja laitteita.

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Tämän tutkinnon osan ammattitaitovaatimukset on arvioitava käytännön suoritusten, suullisten ja kirjallisten tuotosten sekä niiden erilaisten yhdistelmien perusteella.

10 § YRITYSTOIMINTA

a) Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittajalla on oman alansa ammattitaito, hän ymmärtää alansa yritystoimintaa ja hänellä on mahdollisen oman yrityksen aloittamiseksi tarvittavat perustiedot. Hän osaa arvioida yrittäjäjyttään ja mahdollista yritystoimintaansa sekä sitä, millä alueilla ja miten hän voi kehittää yrittäjävalmiuksiaan.

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Tutkinnon suorittaja

- osaa laatia omaa yrittäjänä toimimistaan tukevan kehityssuunnitelman
- ymmärtää, mikä on liikeidean merkitys yritystoiminnan suunnittelun työvälineenä ja osaa tarvittaessa käyttää apunaan asiantuntijoita
- ymmärtää, mitä on kannattava toiminta, ja osaa vaikuttaa yrityksen kannattavuuteen
- ymmärtää kustannuslaskennan periaatteet ja tietää, mitkä markkina-lähtöiset tekijät tulee myös ottaa huomioon tuotteen järkevässä hinnoittelussa

-
- osaa laatia yritykselleen karkean tulo- ja menoarvion
 - tuntee yritystoiminnan aloittamisen lakisäätöiset toimet ja tietää, mistä voi tarvittaessa saada asiantuntijapalveluja yritystoiminnan käynnistämiseksi tarvittavien tietojen syventämisessä.

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Yksilöllisten tekijöiden arvioinnissa on tärkeää kyky arvioida tutkinnon suorittajan omia valmiuksia toimia yrittäjänä. Arviointi pohjautuu itsearviointiin, ryhmässä tapahtuvaan vertaisarviointiin sekä asiantuntijakeskusteluihin. Työvälineinä voidaan käyttää mm. erilaisia keskusteluja ja analyyssejä. Tutkinnon suorittajaa ei arvioida sen suhteen, onko hän hyvä yrittäjä vai ei, vaan tavoitteena on muodostaa henkilön yrittäjyysprofiili, jota tulkitsemalla hän osaa tuottaa itsenäisesti tai yhdessä asiantuntijan kanssa oman yrittäjänä toimimista edistävän kehityssuunnitelmansa.

Toimivan liikeidean rakentamisessa tutkinnon suorittajan tulee tarkastella monipuolisesti toimintaympäristöä erityisesti alalle aikovan yrittäjän näkökulmasta. Hänen tulee osata käydä keskusteluja mahdollisesta yrityksen käynnistämisestä ja siihen liittyvistä kysymyksistä alan asiantuntijoiden kanssa.

11 § AMMATTIALAKOHTAINEN TIETOTEKNIikka

a) Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja osaa käyttää oman ammattialueensa valmisohjelmia sekä elektronisia ohjausjärjestelmiä ja muita tuotannon ja laadunvalvonnan käyttämiä tiedonsiirto- ja tallennusjärjestelmiä. Tutkinnon suorittaja ymmärtää näiden merkityksen ja tehtävät.

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Tutkinnon suorittaja

- osaa käsitellä tiedostoja eli hakea ja kirjata tietoja tuotantotapahtumista, tulostaa tietoja, tallentaa sekä kopioida ja toimittaa tiedostoja eteenpäin käyttäen omaa tiedonsiirtojärjestelmää
- osaa käyttää omassa työssään tietotekniikkaa koneiden asetusten tekemiseen, mallien muokkaamiseen ja tiedonsiirtoon valmisohjelmien avulla.

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Tutkinnon osan edellyttämä ammattitaito osoitetaan todellisessa työympäristössä toteutetuilla näytöillä. Näytöt muodostuvat ammatin kannalta keskeisistä työtehtävistä, ja näyttöä voidaan täydentää mm. kirjallisin tuotoksilla, haastatteluilla ja keskusteluilla.

TURKISALAN AMMATIN KUVAUS JA ARVOPERUSTA

Ammattitutkinnossa osoitetaan valmiudet sekä turkismateriaalien käsittelyyn että turkistuotteen valmistukseen, jotka ovat turkkurin ammattitaidon ydinosaamisalueet. Turkisalalla tuotteen pinta kootaan turkisinahoista eri tekniikoilla. Tutkinnon suorittaja osaa valmistaa erilaisia turkispintoja sekä niistä tuotteita. Valmistuksen lisäksi hän osaa asiakaslähtöisen turkistuotteen suunnittelun, kaavoituksen ja sovituksen. Ammattitutkinnon suorittanut turkkuri voi toimia turkisalalan yrityksissä erilaisissa valmistukseen liittyvissä tehtävissä. Tulevaisuuden työtehtävät vaativat kokonaisvaltaista osaamista asiakaslähtöisessä yrityskulttuurissa, jossa pienten yritysten välinen yhteistyö korostuu. Yhteistyökyyyn lisäksi toimiminen alalla edellyttää omatoimisuutta ja vastuullisuutta.

Turkisalalan tehtävänä on tuottaa tuotteita, jotka tyydyttävät kuluttajien tarpeita. Valmistuksessa arvopäämäärinä ovat materiaalivirtojen eettiset ja lainsäädännölliset tekijät sekä tuotteiden pitkäikäisyys, käyttökelpoisuus, uudistettavuus, korkea laatu ja mielihyvän tuottaminen. Alan yritys tiedostaa turkistuotteen koko elinkaaren ja alan ympäristövaikutukset sekä parantaa ja kehittää jatkuvasti toimintaansa ja tuotteitaan.

Alan yritys- ja liiketoiminnassa korostuvat kuluttaja- ja asiakaskeskeisyys, kannattavuus, kestävä kehitys, yrittäjyys ja terve kilpailu sekä palvelujen, työn ja tuotteiden korkea laatu. Keskeisiä arvoja ja periaatteita ovat myös luotettavuus, täsmällisyys, rehellisyys ja ammattitaidon arvostus sekä vastuu henkilöstön työkyvystä, kehittämisestä ja hyvinvoinnista.

Työskentely turkisalalla perustuu monen eri tahon yhteistyöhön. Verkostoituminen ja menestyksellinen yhteistyö sekä kotimaassa että kansainvälisesti edellyttävät asiakkaiden ja kanssaihminen kunnioittamista, toisen työn, toimintaympäristön, perinteiden ja ajattelutavan tuntemista ja arvostamista sekä tasa-arvoista ja suvaitsevaista asennetta.

Turkisalalan ammattilaiselta edellytetään monipuolista ammattitaitoa ja sen jatkuvaa ylläpitämistä ja kehittämistä. Alan ammattilainen on luotettava, laatu- ja vastuutietoinen, oma-aloitteinen ja asiakaspalvelu- ja yhteistyökykyinen. Alan suuria haasteita ovat kansainvälistyminen, laadun korostuminen kaikessa toiminnassa sekä ekologisesti kestävä kehityksen huomioon ottaminen tuotantoketjujen eri vaiheissa.